

ÚJ OLASZ TUDOMÁNYOS KÖNYVEK

VALLÁS ÉS BÖLCSELET

FAZIO ALLMAYER, VITO: *Il problema morale come problema della costituzione del soggetto, e altri saggi*. Firenze, 1942. Le Monnier. pp. VIII+259. Lire 35.

Studi Filosofici diretti da G. Gentile. Ser. II. nro 19.

FLORA, FRANCESCO: *Civiltà del Novecento*. Bari, 1942. Laterza, pp. 288. 2. kiadás. Lire 25.

«Biblioteca di cultura moderna», 246.

GASBARRI, CARLO: *La via di Allah*. Origini, Storia, Sviluppo, Istituzioni, il mondo islamico e la sua posizione di fronte al Cristianesimo. Milano, 1942. Hoepli. pp. VIII+346 tavv. 32. Lire 22.

«Riepiloghi».

Világos, szintetikus, gyakorlati összefoglalása az arab világ vallási és történelmi viszonyainak és az izlámnak a kereszténységgel szemben való állásfoglalásának.

La vita dello spirito ed il problema dell'arte. Milano, 1942. Bocca. pp. 8+126. Lire 20.

Pubblicazione del R. Istituto di studi filosofici. Sez. di Firenze. Nro. 6.

A kötet a következő tanulmányokat tartalmazza. N. Abbagnano: Művészet és a természethez való visszatérés; Arancio—Ruiz: Művészet és erkölcs; G. Calogero: Az etikai tartalom; A. Carlini: Forma és tartalom a műalkotásban; A. Giannotti: Művészetfilozófia Gentilenél; M. Pirrone: A művészet kérdése a Croce-i filozófia utolsó fokozatán; stb. stb.

LUPORINI, CESARE: *Situazione e libertà nella esistenza umana*. Firenze, 1942. Le Monnier. pp. X+262. Lire 30.

Studi filosofici diretti da G. Gentile. Seria 2^a, nro 18.

Az egyéni szabadság és a történelmi helyzet közötti összefüggéseket vizsgálja, majd a létezés filozófiai helyzetét állapítja meg. annak külső és belső vonatkozásaival együtt. Vizsgálódásainál Kant és Gentile tanaira hivatkozik a legtöbbször.

OTTAVIANO, CARMELO: *Metafisica dell'essere parziale*. Padova, 1942. C. R. D. A. M., pp. XLII+490. Lire 50.

«Pensiero e civiltà» Biblioteca di cultura. Studi e ricerche diretti da C. Ottaviano e G. Flores. d'Arcais, nro. 3.

A mű célja, hogy az eddigi filozófiai rendszerektől függetlenül olyan gondolkodási módot találjon, mely az olasz lélekek mindenben megfelel. Ezt a «spiritualismo illuministico»-ban találja meg. Ennek kapcsán vizsgálja a görögségnél az én és az univerzum viszonyát, a középkor antropocentrikus felfogását és a modern kor egocentrizmusát. Végső konkluzióiban a materializmus felé törekszik.

REDANO, UGO: *Principi di psicologia*. Milano, 1942. Hoepli, pp. XII.+292 Lire 18.

«Riepiloghi».

A szerző egyetemi előadásait foglalja össze a kötetben. Főleg a pszichológia önállósítására törekszik és a metafizikai, valamint empirikus sallangoktól kívánja azt megfosztani, elhelyezve ez által arra a helyre, amely a pszichológiát a modern gondolkodásban megilleti.

SCARAVELLI, LUIGI: *Critica del capire*. Firenze, Sansoni, 1942. pp. 251. Lire 20.

«Biblioteca Italiana», 21.

Kant alapján és részben vele ellentétben tárgyalja a gondolkodás processzusát, a kritikai szétválasztást és szintézist. Platonnal együtt a szerző gondolkodás-módunk megtisztítását és a kritikai módszer fejlesztését ajánlja.

SAVIANO, RENATO: *Le missioni cattoliche nella storia e nel diritto*. Padova, 1942. C. E. D. A. M. pp. VIII+105. Lire 18.

VALGIMIGLI, MANARA: *Poeti e filosofi di Grecia*. Bari, 1942. Laterza. 2. kiad. pp. 352. Lire 35.

«Biblioteca di cultura moderna», 351.

A következő fejezeteket tartalmazza: Sapho; az Iliász kisebb egységei; a Phaedra magyarázata; bevezetés Platon «Szokratész apológiája»-hoz; ellentétek és viták Aristotelész «Poétika»-ja körül; kultúra és kritikai szenzibilitás; stb. stb.

JOGTUDOMÁNY ÉS KÖZGAZDASÁG

BAGOLINI, LUIGI: *Diritto e scienza giuridica nella critica del concreto*. Milano, 1942. Giuffré. pp. XVI+192. Lire 30.

Alapos jogfilozófiai tanulmány, melyben Kant, Carabellese, Gentile tanait teszi vizsgálatá tárgyává.

D'EUFFEMIA, GIUSEPPE: *L'autonomia privata e suoi limiti nel diritto corporativo*. Milano, 1942. Giuffré. pp. VIII+83. Lire 15.

Publicazioni dell' Istituto di scienze giuridiche, economiche, politiche e sociali della R. Università di Messina, nro 17.

GRECO, GIUSEPPE: *Agevolazioni ed esenzioni tributarie a favore delle famiglie numerose*. Milano, 1942. Giuffré. pp. III. Lire 12.

Az új olasz törvényhozás etikai és szociális szempontjai teszik lehetővé, hogy erről a kérdésről jogi formában és megvalósult fázisában lehessen beszélni, s mint

ilyen a könyv egyike az első publikációknak.

JAEGER, NICOLA: *Diritto processuale civile secondo i nuovi codici*. Torino, 1942. U. T. E. T., pp. XXXVI+733. Lire 90.

A könyv általános része a polgári perrendtartás elméleti új alapvetéseit tartalmazza. A részletkérdéseket, a bizonyítást, a törvényszék előtti tanúskodást, a kisajátítást, a korporatív jogból származó törvényes rendelkezéseket a kötet második része tartalmazza. Az egyes fejezetek előtt tartalmi és rendszertani összefoglalások.

MARRAMA, VITTORIO: *Di una alternativa all'inflazione nell'economia di guerra*. Roma, 1942. Edizioni italiane. pp. 6+174. Lire 22.

MAURO, FRANCESCO: *Tetralismi nell'industria. Anomalie e squilibri*. Milano, 1942. Hoepli. pp. XII+555, figg. 75. tavv. 3. Lire 42.

A szerző az iparban és annak fejlődésében, illetve megoszlásában tapasztalható rendellenességeket tárgyalja. Foglalkozik a javak egyenlőtlen elosztásával és az ennek következtében előállott ipari behatásokkal. Tárgyalja továbbá az ipari vállalatok létesítésének elméleti alapjait, a tér, idő, rendelkezésre álló ember és nyersanyag kihasználásának legjobb lehetőségeit.

MICHELI, GIAN ANTONIO: *L'onere della prova, con avvertenza di FR. MESSINEO e M. T. ZANZUCHI.* Padova, 1942. C. E. D. A. M. pp. XII+436. Lire 80.

Monografie de «il Foro della Lombardia.» Studi di diritto civile, commerciale e processuale, dirett. i da F. Messineo e M. T. Zanzuchi. Sre. II. nr. 1.

PERGOLES, FERRUCCIO: *Orientamenti sociali delle costituzioni contemporanee.* Milano, 1942. «Vita e Pensiero». pp. VII+243. Lire 40.

ORVOSTUDOMÁNY

ANGLESIO, ENRICO: *Linfogranuloma maligno.* Osservazioni istologiche sopra sessantasette casi. Torino, 1942. I. T. E. R. pp. 51, tavv. 4.

CUCCHINI F.: *La Radiologia dell'apparato genitale maschile.* Belluno, 1942. C. E. L. A. S. pp. 69. ill. Lire 15.

Quaderni di urologia. Collana di monografie urologiche.

MESSINI, MARIANO: *Trattato di terapia clinica, con note sintetiche di diagnostica.* Prefazione di CESARE FRUGONI. Volume primo. Torino, 1942. U. T. E. T. 2. kiad. pp. XVI+1156, 267 szöveggéppel, színes táblákkal. Lire 430.

MÉRNÖKI ÉS TERMÉSZETTUDOMÁNYOK

ARGENTIERI, DOMENICO: *Optica industriale.* Milano, 1942. Hoepli. pp. XXXII+647, figg. 83. tavv. 17. Lire 48.

Biblioteca dell'Unione Cattolica per le scienze sociali. nro. 8.

RIERA, ANELO: *I costi generali delle imprese manifatturic.* 1942. C. E. D. A. M. pp. 3+262. Lire 48.

SCAGNETTI, GIULIO: *Gli Enti di privilegio nell'economia corporativa italiana.* Padova, 1942. C. E. D. A. M. pp. 4+272. Lire 50.

Università Commerciale «L. Bocconi», Milano, Istituto di economia e di politica economica e finanziaria, diretto da G. Demaria.

Történeti és kritikai bevezetés után az önálló és az állami kezelésben lévő vállalatokat tárgyalja. Majd rátér az állam által támogatott vállalatok gazdasági és jogi helyzetének a tárgyalására.

SANFILIPPO, CESARE: *Interpretazione del Corpus Juris.* Catania, 1942. Crisafulli pp. 53. Lire 12.

A második kiadást megért kötetben még közreműködtek G. Meldolesi, C. Taralli, F. Corelli, V. Puddu és mások. A tizenöt fejezetre osztott kötetet gazdag bibliográfiai utalások és eredeti eredményekre való hivatkozások egészítik ki.

SLAVICH ERVINO: *Sul polimorfismo clinico e sull'eziopatogenesi delle polimiositi, dermatomiositi,* Belluno, 1942. C. E. L. A. S. pp. 68, ill. Lire 20.

Istituto di clinica medica generale e terapia medica della R. Università di Padova. Collana di monografie di «Acta medica pataviana».

Manuale Hoepli.
Gyakorlati alapos és szakszerű optikai kézikönyv.

CESTELLI, GUIDO CARLO: *Meccanica dei terreni e stabilità delle fondazioni*. Milano, 1942. Hoepli. pp. XII+339, ill. 237, tavv. 12. Lire 65.

«Biblioteca tecnica».

A szerzőnek 1938-ba hasonló tárgy körből megjelent munkájának bővített és átdolgozott kiadása, mely a talajok teherbíró képességeit és ezzel kapcsolatosan az alépitmények szilárdságát vizsgálja, nemcsak elméleti, hanem gyakorlati szempontból is. A szilárdság meghatározására a legújabb geotechnikai módszereket gyakorlatilag alkalmazza. Foglalkozik az altalajok kérdéseivel is.

CORTESI, FABBRIZIO: *Piante medicinali coltivate*. Roma—Genova, 1942. Algrighi, Seghati e C. pp. 131, ill. Lire 10.

I libri dell'agricoltore. Manuali e testi di agricoltura moderna. Dirett. C. Ciferri e A. Magliano, nro. 5.

Az első rész a termelésre vonatkozó általános elveket, a második rész az egyes művelendő növények botanikai leírását tartalmazza.

DEI POLI, SANDRO: *Crolli e lesioni di strutture dovuti a terremoti, incendi, alluvioni, degradazione dei materiali, errori di calcolo, impiego di materiali scadenti, metodi costruttivi errati*. Milano, 1942. Hoepli, pp. VIII+301, ill. 326. Lire 42.

DRIGO, ANGELO—ALOCCO, GIULIA: *Fisica pratica. Sperimentazione e calcoli nelle misure di laboratorio*. Padova, 1942. Zanoni. pp. X+439, tabb. 60, ill. 228. Lire 80.

Antonio Rostagni bevezetésével ellátott második kiadás, mely mintegy kétszáz gyakorlati példa megoldását is tartalmazza.

GAROLGIO, PIER GIOVANNI: *Trattato di Enologia*. Enciclopedia viti-vinicola moderna in cinque volumi. Vol. V. Firenze, 1942. Ed. «Il progresso vinicolo ed oleario». pp. 1100, ill. 289, tabelle 95. A teljes mű ára Lire 350.

A legmodernebb elvek szerint és főleg szőlészeti és borászati technológia szem-

pontjából összeállított öt kötetre terjedő hatalmas kézikönyv jelen ötödik kötete a szőlő és a bor kémiai, fiziko-kémiai vizsgálatát foglalja magában. Foglalkozik a melléktermékek vizsgálatával is. Ismereti a bortermékek nemzetközi egyezményen alapuló súly és térfogat-vizsgálatait.

MORETTI, BRUNO: *Ville. Esempi di ville piccole, case private di abitazione, scelti fra le opere più recenti degli artisti di tutto il mondo*. Prima serie, seconda edizione. Milano, 1942. Hoepli, pp. 171, tavv. 160, con 250 piante e disegni. Lire 90.

Tizenhét nemzet több mint száz építészének 130 legújabb alkotását ismerteti a könyv. A szerző összeállítása nem kritikai, hanem inkább dokumentációs. Összefoglalja azokat a jelenségeket, amelyek a mai építészetben legáltalánosabban érvényesülnek, és amelyek időállóknak bizonyultak.

PASINI, CLAUDIO: *Trattato di topografia*. Bologna, 1942. Zanichelli. pp. 6+624. Lire 60.

Az új kataszteri felvételek módszertana, a légi fotografálás és térképezés felhasználásával.

PERUCCA, ELIGIO: *Fisica generale e sperimentale*. Vol. II. Torino, 1942. U. T. E. T. pp. XVI+980, figg. 979. Lire 200.

A mű második kötetének negyedik kiadása. A kötet az optikát, a villamosságot és a mágnességet tartalmazza.

SANTARELLA, LUIGI: *Il cemento armato*. Volume primo: Le tecnica e la statica. Milano, 1942. Hoepli. 8. kiadás, 246 szövegszerű képpel, pp. 379. Lire 48.

Az új kiadást különösen az 1939-ben életbeléptetett építési törvényre való tekintettel dolgozták át. A törvény az acélváz tekintetében és a kötőanyagok meghatározásában változtat lényegesen, ennek megfelelően a vasbeton építészet szakkönyve már ezeket a követelményeket figyelembe veszi.

VERONA, ONORATO: *I microbi del suolo in rapporto alla sua fertilità*. Genova—Roma, 1942. Albrighi, Segati e C. pp. 188, ill. Lire 13.

I Libri dell'agricoltore. Manuali e testi

di agricoltura moderna. Dirett. R. Ciferri e A. Magliano. nro 7.

ZECCHIN, LUIGI: *Esercizi di matematica generale*. Padova, 1942. C. E. D. A. M. pp. 6+174. Lire 30.

TÖRTÉNELEM

CATTANEO, CARLO: *Cosiderazione sulle cose d'Italia nel 1848*. Sajtó alá rendezte CESARO, SPELLANZON. Torino, 1942., Einaudi. pp. XCII+189. Lire 25.

«Saggi», 22.

A szerkesztő részletesen vizsgálja a milánói «Cinque Giornate» legjellegzetesebb alakjának irodalmi és politikai működését, majd behatóan ismerteti Cattaneo legfontosabb munkáját «Archivio Triennale delle cose d'Italia»-t. Irodalmi forrásokkal és jegyzetekkel ellátott kiadás.

EVANGELISTI, ANNA: *Nuovi studi di romanità*. Roma, 1942. Desclé. pp. VIII+377. Lire 30.

A kötet a következő tanulmányokat tartalmazza: Augustus születésének éve; Cicero és Sallustius működése a Birodalom érdekében; Római történet Augustus idejében; a birodalom történetíróinak kora.

MARCHESI, CONCETTO: *Tacito*. Milano—Messina, 1942. Principato. pp. 316. Lire 28.

Biblioteca storica Principato, nro 1.

A második kiadásban megjelent mű

Tacitusnak írói és emberi arcképét vázolja fel biztos és érdekes vonásokkal. Böven foglalkozik egyes műveinek irodalmi és történeti jelentőségével.

NICOLINI, FAUSTO: *Uomini di spada, di chiesa, di toga, di studio ai tempi di Giambattista Vico*. Milano, 1942. Hoepli. pp. 6+472. Lire 100.

Vico korának nagy férfiai s elsősorban azokat tárgyalja, akik Vicoval kapcsolatban voltak. Bibliográfiai jellegű munka.

Studi e memorie per la storia dell'Università di Bologna, Vol. XV. Bologna, 1942. Ist. per la Storia dell'Università. pp. 4+404. Lire 20.

Biblioteca de «L'Archiginnasio», 15.

A következő tanulmányokat tartalmazza: P. Torelli: Római hagyományok és jogtudományok újjászületése a XII—XIII. században; G. Zaccagnini: Adatok a bolognai Studio történetéhez; G. Ravera Aira: Achille Bocchi és «Historia bononiensis»-e; L. Emery: Ludovico Bianchini Németségben; A. Sorbelli: A bolognai Istituto per la Storia dell'Università működése (1907—1941); stb. stb.

IRODALOMTÖRTÉNET

ANCESCHI, LUCIANO: *Saggi di poetica e di poesia di Luciano Anceschi*. Con una scheda sullo Swedenborg. Firenze, 1942. Parenti. pp. 279. Lire 30.

Az utóbbi években irodalmi folyóiratokban és másutt megjelent tanulmányoknak és cikkeknek gyűjteménye. Költőket, írókat, kritikusokat, műalkotásokat tárgyal finom analízissel, könnyen és szellemesen.

PANCRAZI, PIETRO: *Scrittori d'oggi*. Bari, 1942. Laterza. pp. 330. Lire 35.

Biblioteca di cultura moderna, 370.

Mintegy negyven író kritikai és irodalmi arcképét rajzolja meg. A mai irodalom átfogó és jól tájékozott ismertetése.

RAVAGLI, FEDERICO: *Dino Campana ed i goliardi del suo tempo*. Autografi e docu-

menti, confessioni e memorie. Firenze, 1942. Marzocco, pp. 197. Lire 18.

STICCO, MARIA: *Lettura del Machiavelli*. Milano, 1942. Vita e Pensiero. pp. X+181. Lire 18.

Pubblicazione dell'Università Cattolica del S. Cuore. Serie IV. Scienze filosofiche, nro 37.

Machiavelli életének és művének drámai megnyilatkozásait boncolgatja művészi és emberi szempontból, a kor történeti keretén belül.

Studi su Giovanni Meli nel II centenario ella nascita (1740—1940). Contributo alla letteratura meliana promosso

dal Comitato per le onoranze al Poeta. Palermo, 1942. Palumbo. A cura della Biblioteca Comunale di Palermo. pp. XVI+576. Lire 150.

VINCIERI, MICHELE: *Il teatro italiano contemporaneo. Correnti. Problemi*. Torino—Milano, 1942. Paravia e C., pp. 220. Lire 34.

Biblioteca Paravia «Storia e Pensiero» 34. Rövid elméleti bevezetés után a romantizmustól, a verizmuson és a naturalizmuson keresztül egészen napjainkig tárgyalja és analizálja az olasz dráma fejlődését. A kötet végén igen használható bibliográfiával és kronológiai jegyzékkel.

RÉGÉSZET ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNET

BUSCAROLI, REZIO: *L'arte figurativa. L'educazione del gusto*. Teoria-Esempi in 120 illustrazioni. Firenze, 1942. Sansoni. pp. 208. Lire 25.

A legegyszerűbb művészeti problémákból kiindulva képekben magyarázza meg a műalkotás értékeit, a művészi termelés egyéni sajátosságait és a korstílus megnyilvánulásait.

MAIURI, AMEDEO: *L'ultima fase edilizia di Pompei*. Roma, 1942. Istituto di Studi Romani. pp. 2+226., tvv. LXVI. Lire 60.

Italia romana, Campania romana, 2.

A Kr. u. 63-ban kitört földrengés és a nagy Vezuv-kitörés közti időben épült házak és középületek révén a pompeii építészletnek utolsó évtizedét rekonstruálja. Ezen két dátum között igen érdekesen veti fel a IV. pompeii festészeti stílus emlékeit is.

MARSALONE, NUNZIO: *Il cavaliere Gaspare Serenario, pittore palermitano del Settecento*. Palermo, 1942. I. R. E. .S pp. 105. tavv. 8. Lire 20.

PAOLI, UGO ENRICO: *Urbs. Aspetti di Vita romana antica*. Firenze, 1942. Le Monnier. pp. XVI+239. tavv. 20. Lire 18.

Az antik Róma városi életének szintetikus összefoglalása Romulustól Constantinusig. Régiségtannak lehetne nevezni, de eleven, megjelenítő formája miatt, valamint szabatos és szakszerű leírásai révén a régészet körébe utalható.

SEVERINI, GINO: *Ragionamenti sulle arti figurative*. Milano, Hoepli, pp. XXXVI+299. tavv. 50. Lire 22.

Riepiloghi.

A legegyszerűbb és a megnyilvánulásában legösszetettebb művészeti kérdéseknek a megoldásai alkotják a könyv gerincét. Az egyes kérdések megoldásánál a szerző történelmi fejlődésekre hivatkozik, s ezen a révén a mai művészet alakulásának is számos vitatott kérdését veti fel és oldja meg.

ZOTTI, RUGGIERO: *Martino da Udine, detto «Il Pellegrino da San Daniele»*. San Daniele, 1942. pp. 15. tavv. 2.